

کاهش سپرده‌های قرض الحسنه، مانع پرداخت وام ازدواج

راه‌اندازی سامانه پرداخت تسهیلات ازدواج هم نتوانسته است چنان که باید رضایت عروس و دامادها را جذب کند؟ چرا؟

راه‌اندازی سامانه پرداخت تسهیلات ازدواج هم نتوانسته است چنان که باید رضایت عروس و دامادها را جذب کند؟ چرا؟

وزیر ورزش و جوانان در تازه‌ترین اظهارنظر گفته است که پرداخت وام ازدواج با کمبود شدید منابع مواجه است. اما سؤال این است که چرا بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات ازدواج با کمبود منابع مواجه شده‌اند. با سیداصغر میرمحمد صادقی، مدیرکل اعتبارات بانک مرکزی گفت‌وگو کرده‌ایم.

دلیل کمبود منابع قرض‌الحسنه بانک‌ها از نگاه بانک مرکزی چیست؟

متأسفانه در سال گذشته رشد سپرده‌های قرض‌الحسنه بانک‌ها 6/2 درصد در 11 ماهه نخست پارسال منفی شده است و بانک‌ها کمتر توانسته‌اند سپرده‌های قرض‌الحسنه را جذب کنند. اما برخی منتقدان می‌گویند بانک‌ها باید از منابع عادی خود تسهیلات قرض‌الحسنه بدهند، حال آنکه منابع عادی بانک‌ها، قیمت تمام‌شده بالایی دارند و بانک‌ها طبق قانون نمی‌توانند این منابع را به تسهیلات قرض‌الحسنه اختصاص دهند و فقط مجاز هستند منابع قرض‌الحسنه را به تسهیلات قرض‌الحسنه با نرخ کارمزد 4 درصد اختصاص دهند. از سوی دیگر تکالیفی که قانونگذار برای منابع قرض‌الحسنه بانکی وضع کرده، چند برابر شده درحالی‌که رشدی در منابع قرض‌الحسنه نداشته‌ایم.

بانک‌ها در پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه چه تکالیف قانونی دیگری دارند؟

برابر قانون، بانک‌ها موظف هستند منابع قرض‌الحسنه خود را به مواردی چون خود اشتغالی، مشاغل خانگی، زندانیان معسر، اشتغال مددجویان سازمان زندان‌ها، مددجویان کمیته امداد امام (ره)، زندانیان دیه، مددجویان سازمان بهزیستی، تعمیر و احداث حمام‌های روستایی، ودیعه مسکن و سایر نیازهای ضروری مردم اختصاص دهند. جالب اینجاست که به‌رغم تکالیف قانونی یادشده بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار تأکید دارند که بانک‌ها اولویت را به پرداخت تسهیلات ازدواج بدهند.

پس چرا با وجود کاهش منابع و تسهیلات تکلیفی قرض‌الحسنه، سقف تسهیلات ازدواج افزایش یافت؟

واقعیت این است که افزایش سقف تسهیلات ازدواج در دولت گذشته برخلاف مخالفت بدنه کارشناسی بانک مرکزی انجام شد و سقف وام ازدواج را از 3 به 5 میلیون تومان افزایش دادند و ما در بانک مرکزی، موضوع را مدیریت کردیم تا به همه متقاضیان در این شرایط دشوار وام 3 میلیونی بدهند و اگر مازاد منابع باشد، تسهیلات 5 میلیونی پرداخت شود.

اما در دولت گذشته قانونی وضع شد که منابع قرض‌الحسنه بانک‌ها تا پایان برنامه پنجم تفکیک شود و بانک‌ها صندوق قرض‌الحسنه ازدواج تشکیل دهند که ظاهراً هم این سیاست جواب نداده است.

ببینید برای همین کار بانک‌ها را مکلف کردیم که یا صندوق ویژه قرض‌الحسنه ایجاد کنند یا سازوکار دیگری برای اجرای قانون پیش‌بینی کنند که این قانون در دسرهایی برای شبکه بانکی ایجاد کرد و برخی بانک‌ها از گرفتن سپرده قرض‌الحسنه خودداری کردند و در نهایت بخش نظارتی بانک مرکزی سال گذشته بخشنامه کرد که به جای ایجاد صندوق مجزا، بانک‌ها سازوکار دیگری را تمهید کنند که بتوانند سپرده بیشتری به‌صورت قرض‌الحسنه جذب کنند که همین فعل و انفعالات هم روند جذب سپرده‌های قرض‌الحسنه را کند کرد.

توافق اسفندماه بانک مرکزی با وزارت ورزش و جوانان برای سرعت بخشیدن به تسهیلات ازدواج به کجا انجامید؟

ما به آقایان گفتیم با این وضعیت، سیستم بانکی به تنهایی نمی‌تواند پاسخگوی رشد تقاضای وام ازدواج باشد و صف طویل فعلی را کوتاه کند و یکی از پیشنهادهای ما این بود که دولت در قالب وجوه اداره‌شده، منابع قرض‌الحسنه بانک‌ها را تقویت کند تا تعداد بیشتری وام ازدواج بدهند، پیشنهاد دیگر ما فرهنگ‌سازی بیشتر بود و همه باید به سیستم بانکی برای جذب سپرده بیشتر قرض‌الحسنه کمک کنند؛ صدا و سیما، رسانه‌ها، ائمه جمعه و جماعات و قوای دیگر کشور باید به فرهنگ‌سازی روی بیاورند تا مردم سنت قرض‌الحسنه را جدی‌تر بگیرند و کافی است 100 هزار شهروند متمکن تنها 10 میلیون تومان نزد بانک‌ها سپرده قرض‌الحسنه بگذارند، در این صورت بسیاری از مشکلات ما حل خواهد شد.

شما در حالی از فرهنگ‌سازی می‌گویید که چند سال قبل، از تبلیغات بانک‌ها برای جذب سپرده‌های قرض‌الحسنه انتقاد شد و قرعه‌کشی بانک‌ها هم مورد شبهه قرار گرفت؟

ما معتقدیم باید دوباره اجازه داد تا بانک‌ها تبلیغات خود را در این زمینه شروع کنند و افراط در تبلیغات گذشته باعث انتقادات شد، واقعیت این است که پس از جلوگیری از تبلیغات افراطی بانک‌ها، رشد سپرده‌های قرض‌الحسنه هم کم شد.

ورود بانک‌های خصوصی برای پرداخت تسهیلات ازدواج راهگشا بود؟

به هر حال اینها هم می‌توانند کمک کنند، هرچند منابع آنها بسیار محدود است و در حال حاضر تعدادی از بانک‌های خصوصی وارد سامانه پرداخت تسهیلات ازدواج شده‌اند.

برخی می‌گویند نرخ کارمزد 4 درصدی برای تسهیلات قرض‌الحسنه باید افزایش یابد؟

من این نظر را قبول ندارم و معتقدم همین 4 درصد نرخ کارمزد کافی است و باید پوشش تسهیلات را با رشد منابع افزایش داد.

فکر می‌کنید تا چه میزان تسهیلات تکلیفی قرض‌الحسنه ضرورت دارد؟

به نظر نمایندگان مجلس باید مقداری از حجم این تسهیلات کم کنند تا بتوانیم تسهیلات را به نیازمندان واقعی بدهیم و البته امیدواریم با کمک وزارت ورزش و جوانان بتوانیم از وجوه اداره شده دولت برای تسهیلات ازدواج بهره‌ببریم.

اما این شائبه مطرح است که بانک‌ها در پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه ممکن است انحراف داشته باشند؟

این بحث مطرح بوده که برخی بانک‌ها به کارکنان خود تسهیلات قرض‌الحسنه می‌دهند که به مدیران بانکی تأکید کرده‌ایم که حق چنین کاری را ندارند. از سوی دیگر الان نسبت تسهیلات به سپرده‌های قرض‌الحسنه بانکی 97 درصد است آن هم در پایان سال 92 که نسبت به پایان سال 91 بیش از 10 درصد رشد را نشان می‌دهد، یعنی از 100 درصد منابع 97 درصد تسهیلات داده‌اند و حتی بخشی از سپرده قانونی هم تسهیلات داده شده است. شفاف اعلام می‌کنیم که بانک‌ها دیگر توان پاسخگویی بیشتر ندارند مگر اینکه راهکارهای فوق را به پیش ببریم و منابع قرض‌الحسنه بانکی را تقویت کنیم.